

fordi deres egne Interesser gaar i Retning af at holde Forbindelserne vedlige med de fremmede; ellers vilde de ikke være saa interesserede i at holde Fred og Ro her Syd paa. Det er Mandarinerne og de styrende, der er fædrelandskærlige i deres egne Lommer, som de fylder med Rigdomme, mens de udsuger Befolkningen. Det skal være noget saa forfærdeligt, hvorledes de presser de stakkels, arbejdsomme Mennesker, og hvad disse maa betale i Skatter og øvrige Pengebyrder.

Men naar man paa nært Hold har set det Barbari, de udøver mod deres Fjender, og de Mishandlinger, de tillader sig, saa skrumper den Sympati, man „egentlig“ har for dem, ind. Det er jo virkelig som i Midtaldernes Krig. Men paa den anden Side kan man ikke lade være at synes, at det kan være sundt for Evropaerne, at deres uhyre overlegne og indbildske Anskuelser om Kineserne faar et Stød; „den Coolie-Race, den kan intet udrette mod os!“ Tønen er bleven stemt adskillige Trin ned nu efter den alvorlige Lære, de har faaet oppe i Tientsin. Selv her i Shanghai, hvor Livet gaar sin rolige Gang, har man dog alle et Tryk over sig. Det synes, at baade Gesandterne herude og Regeringerne hjemme har handlet med en ubegribelig Letsindighed; det højere Diplomati duer ikke lige overfor Kinesere; der skal rigtige Rævestreger til, for at man kan hamle op med dem. Det er jo nemt at være bagklog; men som de fortæller fra Tientsin: „ja, vi sad og hørte Musik i Haven og tænkte ikke paa noget og saa om Natten begyndte de at bombardere os.“

Man forstaaer ikke noget saadant, som at Li-Hung-Chang skal gaa Nord paa fra Canton; og efter hvis Ordre gaar han? eller Enkekejserindens eller Prins Tuans! begge ulovlige Regenter. Men alligevel — han adlyder dem, saa man maa jo antage, at han er i Forstaaelse med den af dem, det nu er — og saa bliver han ikke alene modtaget i Hongkong af den engelske Guvernør, men endog med militær Hønnør — gamle Ræv, som han har vist sig tidligere at være. Men saadan gaar det til der, og saa siges der her, at de allierede vil forbyde ham Landgang i Taku! — —

Nogle Kvindemøder.

IV.

Mødet 14. August var stærkt besøgt. De franske Kvindegrupper var repræsenterede.

Mlle Sarah Monod, der i mange Aar har staaet i Spidsen for flere velgørende Stiftelser, Mme Schmah — der er Stifter af Selskabet l'Avant-courrière, et Selskab, der arbejder paa at forbedre Kvindens Stilling ad Lovgivnings Vej og Udgivende af et Tidsskrift — dannede Centrum. Yderste Højre var repræsenteret af Mlle Granpré, en elskværdig gammel Dame, der i 15 Aar har besøgt faldne Kvin-

der i St. Lazare, og som senere hele sit Liv har stræbt at skaffe dem, der kom ud derfra, Opdragelse og Arbejde. Mme Bogelot, Mme Hyazinthe Loyson, Mme Dandurand, Kanada, Mme Pognon og mange andre franske Kvinder fra de forskellige Foreninger.

M. Urban Gohier, Journalist, erklærede sig selv for Kvindesagsven — han er ivrig Socialist, Antinationalist, Antimilitarist. — Han arbejder for Sagen mellem Mændene, ser at faa dem til at opgive at fordre Ægteskab. Denne Skik hindrede mange Ægteskaber og det var en daarlig Indledning til Ægteskabet at underhandle om, hvor stor denne skulde være. Kunde Hustruen tjene noget, var det godt, men det var Mandens Pligt at sørge for Udkomsten. Vel kunde Kvinden ikke gaa i Krig, men hun bidrog sit ved at sende sine Sønner. Hendes Byrde var efter hans Mening den tungeste.

Kvinden spiller allerede nu en stor Rolle som Moder og bærer et tungt Ansvar; det er hende og ikke Faderen, der lærer Døtrene at elske „Rødbukserne“ de røde Uniformer, — det er hende og ikke Faderen, der sender dem i Skriftestolen til de sorte Kutter. — Hun maa lære at forstaa Følgerne af dette.

Han er glad over, at det internationale Raad arbejder paa „Broderskab“ mellem Kvinderne.

I en Artikel, han skrev Dagen efter, udtrykte han sig betydelig stærkere mod det Afguder, som Kvinderne driver med Hær og Kirke; her mente han ikke, at det internationale Kvinderaad vilde kunne udrette noget, naar det ikke gik angrebsvis til Værks. Dets Voldgift og Mægling mellem de forskellige Partier førte ikke videre; det var godt nok at komme sammen og drikke en god Kop Te — men Kamp maa der til, uden Kamp ingen Sejr.

Han har tydelig nok glemt Historien om Vinden og Solen, der vædede om, hvem der kunde faa en Mand til at tage Kappen af; der sejrede Solen.

Mme Schmah talte om Ledemotivet i Wagners Musik. Ved stadig at komme igen slaar det Rod i vor Hukommelse, vinder vor Sjæl og ender med at fæste Bo i vort Hjerte. Internationalismen maa gøre ligesaa, man maa ikke forhaste sig, men give Tanken Tid til at slaas Rod.

Denne Overenskomst maa ikke jævne Forskellen mellem de forskellige Meninger, det vilde kun føre til Ligegyldighed, men den maa lære os Overbærenhed og Respekt for de forskellige Overbevisninger.

Vi maa ikke være bange for det ny, fordi det er nyt, men tage mod den Haand, der rækkes os af Kvinder fra andre Lande; gribe Lejligheden til at lære dem og deres at kende.

M. Dandurand, Kanadas Kommissær, blev præsenteret for os.

Der var straks i Kanada to Partier i denne Sag i den offentlige Mening; et engelskt Fremskridts Parti, og et konservativt, der frygter det ny; thi vi beholdt Code Napoleon, da Frankrig afstod Kanada. Den kanadiske Kvinde er dog tilfreds med sin Skæbne, thi trods Code Napoleon er hun Dron-

ning blandt de andre Dronninger i Amerika.

Den franske Kanadier holder ikke af at se sin Hustru arbejde for fremmede. Han tjener det fornødne og lader hende sørge for Resten. De unge Piger danner dog en Undtagelse, de har, som i Amerika, næsten fordrøvet de unge Mænd fra Kontorstolen.

Lady Aberdeen bragte et friskt Pust til Kanada, ny Foreninger blev dannede, de forskellige Organisationer sluttede sig sammen, der var ingen Vanskeligheder mellem de protestanter mødes paa fælles Grund og arbejder godt sammen.

Den kanadiske Kvinde havde været rede til at tage socialt Arbejde op, hun vil ogsaa være parat til at stemme, naar hun får Ret dertil. (Stærke Bifaldsraab, Bravo, hør), men Begejstringen naaede sit Højdepunkt, da han sagde, „skønt vi har været adskilt fra Frankrig i 140 Aar, elsker vi det lige højt.“

En spansk Senator talte om Fred og Voldgift, Mrs. Sewall takkede ham og sagde, at Fred og Voldgift stod paa vort Program. Saa meddelte hun os, at de franske Kvinder havde besluttet at danne et Nationalraad, at Mme Bogelot vilde, som vor Ærespræsident, præsidere, indtil de franske Kvinder havde valgt deres Comité.

Hun sluttede med at sige Farvel og sige til de franske Kvinder: „Jeg takker Dem for Deres Venlighed og Vilje til at hjælpe mig, jeg har truffet mange Kvinder og Mænd, har taget Del i mange Møder og drøftet mange Sager, men jeg har ikke hørt et eneste haardt, ukærligt Ord i alle disse Uger“ — her standsede hun — og sagde tøvende — „ja, der var rigtigt en Droskekusk forleden, der var meget grov mod mig — men det var en ren Undtagelse.“

De ved nu, hvad vi vil, De ved, at vi ikke kommer for at kæmpe mod Mændene — vi holder allesammen meget af den Mand, vi har valgt.

Jeg for min Del elsker og ærer Mindet om min Fader og min Mand. Det internationale Raad fører ikke Krig, vi mødes og tales ved om Sagerne med et godt Sind, vi vil ikke nøde nogen til at handle som vi, vi taler sammen, raader hinanden.

Selv om vi aldrig bliver enige om en Sag, vi har drøftet, er vi lige gode Venner for det. Vi arbejder ikke for Kvindens, men for Slægtens (Racens) Udvikling og Forbedring.

Jeg tror, jeg har givet det vigtigste af, hvad hun sagde, men jeg kan ikke skildre det Indtryk, hun gjorde paa Forsamlingen. Mange franske Kvinder havde stillet sig, ikke fjendtligt, men meget vantro over for Mrs. Sewalls Bestræbelser; men hendes Møder har været livlige og indholdsrige, og meget godt besøgte; til sidst blev det nødvendigt at vise Billet for at komme ind; og det lykkedes jo at faa det nationale Raad dannet.

Hun selv sagde, at uden de franske Kvinder var det internationale Raad som Himlen uden Sol (dette klinger bedre paa Fransk).

Mlle Monod svarede: „For mig

staar det, som om det, at vi ikke var med, var en Sky,“ hun vovede ikke paa de franske Kvinders Vegne at tage mod det Ansvar at være Sol.

Forsamlingen flokkedes om hende for at takke og sige Farvel; mange Løfter blev vekslede, og naar det internationale Raad mødes, vil Frankrigs Flag vaje mellem de andres.

Paa Kongressen, der holdes den 5.—9. September, vil vi faa at vide, hvilke Kvinder, der skal repræsentere Frankrig i Berlin om 4 Aar.

Ada M. Frederiksen.

I Anledning af en Landbokvindes Brev.

Kære Frk. Bruun.

Jeg har læst Landbokkvindens Svar, og jeg har faaet det Indtryk, at hun ikke mente det saa slemt, og med Hensyn til de nye Ansigter, saa er det jo netop det, hun ønsker, for hun lover dem jo endog baade fri Rejse og Lømmepenge. — Men hendes Slutning af Svaret, giver mig Anledning til endnu at skrive Dem disse Linier til. — Landbokkvinden taler selv i sit første Brev om Samarbejde, men dermed forstaaer jeg ikke, at de gamle skal takke af, for at de unge kan komme til. — Nej, frem for alt, lad Grundpillerne blive staaende — de gamle maa støtte sig til de unge og de unge til de gamle, Kvinderne støtter sig til Mændene og Mændene støtter sig til Kvinderne, det er det, jeg kalder Samarbejde. Lad os slutte Kredens Grundpillerne og alle være parate til at støtte, hvor der findes en eller anden Skrøbelighed, men aldrig tage Pillerne væk fra et Hus, for saa falder det hele sammen. Helst saa mange Piller som muligt, men friske og ny maa der bestandigt stilles imellem de gamle, saa der altid kan være noget at bygge paa — vi maa have Tillid til os selv, men vi maa ogsaa have Tillid til andre og vise det ved Imødekommenhed og Forstaaelse af andres Tanker og Arbejde — kun maa man føle hos dem, man vil arbejde sammen med, at det gælder om at være noget for hverandre, men ikke om at tilfredsstille sin egen personlige Forfølgelse. — —

Det er saa hyggeligt allene, hvor smaa og store har eet i Sinde; men det kan kun ske,

naar det, som drager det store Læs i Hjertekamret er inderst inde.

Jeg tror nu ikke, at De har forstaaet, at jeg mente, at de gamle skulde takke af, men derfor vil jeg dog ikke undlade at lægge min Mening klart frem.

Deres hengivne
Caroline Hansen.

Hvorledes de engelske Soldaters Uniformer bliver lavede.

Der fortælles herom: Den kongelige Fabrik for Hærens Beklædning i Pimlico fortjener stor Ros for den

Romanen viser os to forældreløse Børn, David og Louise, og deres Livsførelse. Hun, der er koket og utilfreds, egenkærlig og hjerteløs, bukker under i Livets Kamp og ender i Selvmord efter at have tabt Troen paa Gud og Mennesker. Han er klog og god, gennemtrængt af glødende Sandhedstrang og Kundskabstørst. Efter svære Prøvelser opnaar han endelig Troens Fred i sit Indre og oven i Købet en i ydre Henseende anset og tilfredsstillende Livsstilling. Den Livsanskuelse, som David arbejder sig frem til, er naturligvis Mrs. Wards egen og den saakaldte „ny Reformation“, som forkaster Under og Dogmer uden dog at ville sætte Materialisme og Vantro i deres Sted.

I sin tredje Roman „Marcella“ (1894) vender Forfatterinden sig til de sociale Spørgsmaal. Fortællingen foregaar dels mellem Aristokratiet, dels mellem de laveste Lag af Befolkningen, Land- og Fabriksarbej-

derne. Heltinden, Marcella Boyce, arbejder sig fra en fantastisk og uklar Socialisme, der vil omstyrte alt det bestaaende, op til en højere politisk Tro, der stræber efter gradvise Fremskridt, og tager Hensyn, ikke alene til Menneskers materielle, men ogsaa til deres aandelige og sædelige Tarr. Denne Udvikling er saa at sige anskueliggjort ved hendes Forhold til Aldons Raeburn, den konservative, men dog folkevenlig sindede Godsejer, med hvem hun er forlovet. Hun hæver Forbindelsen med ham, fordi han vil straffe en Vildttyv og Morder; men de forsones til sidst igen. Ogsaa her gaar et stort Antal Personer over Scenen: socialistiske Sværmere og ærgerrige, samvittighedsløse Politikere, gode og haardhjertede Godsejere, Vildttyve, Arbejdere og Fabrikanten. Alle disse Slags Menneskers Liv og Tænkemaade lærer vi at kende. Og her er den Grænselinie, som skiller Digtningen fra Afhandlingen, bedre fastholdt end i de

foregaaende Romaner. Marcella betegner vistnok Højdepunktet af Mrs. Wards digteriske Skaben.

Efter denne Roman følte Mrs. Ward aabenbart Trang til en Gang at vise sig for Publikum fra en helt anden Side, til ene og alene at være Digterinden, som uden Bihensigter fremstiller Menneskers Skyld og Lidelse. „Bessie Costrell“ er en Landsbyhistorie om Tendens, som i de enkleste Forhold skildrer de mest usammensatte menneskelige Lidenskaber, Gerrighed og Havesyge, der ender i Tyveri og Mord. Historien, som er spændende og af gribende tragisk Virkning, vidner om Forfatterindens udmærkede Fremstillings-evne.

Dog denne Fortælling danner kun en Episode i Mrs. Wards Virksomhed. Med den følgende Roman „Sir George Tressady“ vender hun tilbage til sit særlige Omraade, Tendensromanen. Denne Gang vælger hun til Midtpunkt for sit Værk et

Spørgsmaal der særlig staar paa Dagsordenen, nemlig om Statens Opsyn med og Omsorg for Hjemmeindustrien. Hun henlægger sin Fortælling i den kommende Tid, ikke i Utopiernes og Idealstaternes fjerne Fremtid, men i den allernærmeste, nemlig Begyndelsen af det 20de Aarhundrede. Romanen er ligesom en Fortsættelse af „Marcella“. Denne er nu bleven Lady Maxwell gift med en Minister og Fører for et stort politisk Parti. Hun er hans Egeria, en Slags Madame Roland, der lader sin Skønhed og Elskværdighed tjene Mandens socialpolitiske Ideer. Ministeriets Skæbne afhænger af, hvorvidt et Lovforslag om Hjemmeindustrien gaar igennem; denne Sag er nemlig Lord Maxwells og hans Hustrus Hjertesag. Marcella benytter sine Gaver til at overtale Modpartiets mest fremragende Politiker, Sir George Tressady, til Frafald fra hans Parti, og derved hjælper hun sin Mands Sag til Sejr. Sir George